

**V ZNAMENJU
JUBILEJA**

str. 3

**TIHINEC MED
DOMAČINI -
DOMAČIN
MED TIHINCI**

str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 13. avgusta 1998 ❁ Leto VIII, št. 16

15 LET MESTA

Tisti, ki je bil zadnjič pred petnajstimi leti v Monoštru, bi zdaj težko prepoznal mestece ob Rabi. Niti ne le zato, ker je glavni trg trenutno toliko razruvan, kot če bi kopalo pod njim in po njem na stotine krtov, temveč zato, ker je v petnajstih letih postalo iz prašnega podeželskega naselja prijetno mestece. Ta razvoj domačini sicer opažamo manj kot tisti Monoštrčani, ki so se vmes odselili in se le od časa do časa vračajo.

Kar je stalno, sta baročna cerkev in samostan poleg nje. S katerekoli strani se približujemo mestu, nam pade takoj v oči čokat cerkveni stolp, ki je nekakšna orientacijska točka za turiste, ki jih je iz leta v leto več.

Nastanek naselja je povezan z ustanovitvijo cistercijanskega samostana. Po zapisih v cistercijanskih letopisih je samostan ustanovil kralj Béla III. leta 1183. Po postavitvi najpomembnejših zgradb so 7. oktobra 1189 iz francoskega kraja Trois-Fontaines prispeli menihi z namenom, da obljudijo samostan.

Kraj je tako praznoval 800-letnico svojega obstoja 1. 1983. Ob tej pomembni obletnici je pa dobil tudi naziv mesta, ki je bil pogojen z določenim številom prebivalstva. Tako so tisto leto upravno priključili k Monoštru ne-

Mogočna baročna cerkev, ki so jo gradili med l. 1748-1769.

Gradnja cest povzroča precej nevšečnosti domačinom in turistom, toda ko bo vsega konec, bomo imeli krožni promet v srcu mesta.

katere okoliške vasi, med njimi tudi slovensko naselje, Slovensko ves.

Prav s to obletnico so bile povezane nekatere nove pridobitve, kot je obnova trga Széll Kálmán ali adaptacija stare, že skoraj propadle cerkve (tudi menihi so jo uporabljali za kaščo) v gledališko dvorano. V tem času so zgradili tudi novo osnovno šolo, ki je zdaj poimenovana po Istvánu Széchenyiju.

Kriza ob spremembi sistema je dosegla tudi Monošter. V velikih težavah sta se našli dve glavni tovarni ti. Tovarna svile in Tovarna kos. Toda nekdanja neugodna geografska lega se je - po padcu železne zavese - spremenila v prednost. Tako se je po l. 1990 v industrijski coni mesta naselilo kar nekaj podjetij s tujim kapitalom (Tovarna Opel, tovarna Vossen), kar je dalo nov zalet razvoju. V tem času je začela izobraževati Srednja strokovna šola, obnovili in dogradili so pa tudi gimnazijo, ki je bila l. 1995 stara sto let.

Svoje 15. obletnice se mesto spominja že vse leto z raznimi prireditvami, vrh prireditev pa bo od 20. do 23. avgusta, ko se bo zvrstilo ničkoliko programov.

Svečana seja monoštrškega mestnega sveta bo 20. avgusta ob 10.30. uri v gledališki dvorani.

M. Sukič

Urednik Népújsága Lajos Bence

"Neka čudna žival"

"40 let je dolga doba v življenju človeka, še posebej pa v življenju nekega tednika, ki je še narodnostni povrh. Veseli nas, da je tudi slovenska politika to opazila in da nam je ob tej priložnosti slovenski predsednik Milan Kučan osebno prišel čestitat ter izročiti državno odlikovanje," pravi ob jubileju

dnik in tajnica. Imamo veliko honorarnih sodelavcev, dopisnikov, ki pomagajo pri ustvarjanju časopisa, ostala birokratska opravila pa rešujemo s pogodbenimi deli." Népújság je narodnostni tednik. Ali se mora razlikovati od ostalih časopisov oz. kakšna naj bi bila njegova vloga?

predstavili manjšino v celoti, dali njeno celotno podobo v časopis, vse od gospodarstva do kulture, športa."

Kakšna pa je vaša ocena trenutnega političnega položaja?

"Upam, da se bo z vključevanjem države v Evropsko unijo ta, v preteklosti izoliran prostor odprl, tako politično kot gospodarsko. Zdaj gospodarsko sodelovanje z Madžarsko ni takšno, kot bi si želeli. Pri tem lahko list, kot je naš, veliko pomaga."

Vrnimo se k Népújságu. Tednik je pred leti dobil novo podobo. Ste zadovoljni z njo, ali načrtujete kakšne spremembe?

"Zelo smo zadovoljni. Pred kratkim je bilo v Budimpešti srečanje, na katerega so bili povabljeni uredniki narodnostnih listov, in videli smo, da je naša oblika, videz 20 let pred ostalimi listi, ki izhajajo na Slovaškem, v Romuniji, Vojvodini. S podobo Népújsága smo lahko zadovoljni. Népújság je družinski list, poskrbeti pa moramo, da ne bo preveč populističen, mislim, da mora biti naša naloga, da bralce tudi usmerjamo, ne smemo jim vsega servirati na krožniku, navaditi jih moramo, da bodo ob branju tudi razmišljali."

Kljub zadovoljstvu pa najbrž ostaja tudi kakšna želja za prihodnost?

"Potrebno bo posodobiti računalnike, kupiti modem za povezavo s tiskarno, manjka nam tudi internet. V zadnjih štirih letih smo za razvoj dobili premalo denarja in upam, da bo v prihodnje bolje. Radi bi zaposlili še dva novinarja, da bi potem lažje pokrili vsa dogajanja, saj se narodnostno ozemlje razprostira ob 100-kilometerskem pasu od Hodoša do Pinc."

Silva Eöry

Lendava:

Népújságova štiri desetletja

Kolegi pri Népújságu, le-tega pripravljajo v Lendavi, so proslavili 25. julija štiri desetletja izhajanja madžarskega tednika. Predsednik R Slovenije Milan Kučan je ob visokem jubileju izročil odgovornemu uredniku Lajos Benceju zlati znak R Slovenije.

Népújság se je iz štirinajstdnevne priloge regionalnega Pomurskega vestnika razvil v samostojen, sodoben in vsebinsko bogat tednik. Predsednik Milan Kučan je poudaril časnikovo "pionirsko vlogo pri obveščanju in nacionalnem obveščanju madžarske narodnostne skupnosti v Sloveniji. Skupaj z radijskim programom v madžarščini že štiri desetletja bogati slovenski medijski prostor."

Slavnostni govornik na skrbno pripravljeni jubilejni prireditvi je še povedal, da "Népújság opravlja pomembno jezikovno, kulturno in nacionalno poslanstvo, soustvarja sožitje in razumevanje ter krepi sodelovanje med ljudmi v narodnostno mešanem okolju tostran in preko državnih meja. Je pogoj za demokratično narodnostno politiko, kot je utemeljena v evropskih demokratičnih vrednotah in izročilih."

Predsednik Milan Kučan je zavrnil poskuse in negativne pojave, ki bi poslabšali položaj in pravice italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji, ter se zavzel za večstransko sodelovanje v prostoru, kjer izhaja Népújság. Gre za sodelovanje s Hrvaško: "Tudi z njo želimo ustvarjalna in prijateljska razmerja. Da bo čimprej v celoti, tudi sporazumno, označena formalna sodobna evropska meja, ki bo povezovala sosede in prijatelje Slovence, Madžare in Hrvate," je ob jubileju narodnostnega tednika poudaril predsednik Slovenije Milan Kučan. Slovesnosti so se udeležili tudi drugi ugledni gostje, med njimi slovenska veleposlanica v Budimpešti.

eR

tednika Népújság njegov urednik Lajos Bence in dodaja: "Že od začetka leta živimo s to obletnico. Spomladi smo gostili eno pomembnejših madžarskih pevk narodnih pesmi, avgusta pa bomo organizirali še izlet na Madžarsko. Ti izleti so zelo prabljubljeni in naši bralci radi gredo, vsako leto jih z nami potuje približno 200. Cilj izletov je, da bralce spoznamo med seboj, obenem pa da se spoznajo tudi z nami, ki Népújság ustvarjamo."

Prelistavanje starih števil Népújsága, ki je v začetku izhajal kot priloga Pomurskega vestnika, dokazuje, da so bili začetki težki.

"Še dobro, da so slovenski kolegi, ki so delali za Vestnik, priskočili na pomoč in nam pomagali. V začetku so bili to članki, ki so bili le prevod slovenskih, pozneje pa so začeli novinarji sami hoditi na teren."

In kako je bilo s kadri?

"Kadrovske težave so bile vedno. Zdaj nas je 6, poleg mene še trije redno zaposleni novinarji, tehnični ure-

"Naloga narodnostnega tednika ni samo informiranje, naš cilj je, da bralce spodbujamo k ohranjanju narodne zavesti."

Kakšni so stiki z matico, z madžarskimi kolegi in kako vidite sebe na slovenskem novinarskem prizorišču?

"Čeprav iz Zalaegerszega dobimo veliko pomoči, predvsem pri lektoriranju in ostalih jezikovnih rečeh, vendar pa bi bilo teh stikov lahko še več. Tudi pri razvijanju novinarskega sloga nam pomagajo madžarski kolegi. V preteklosti tega ni bilo, predvsem iz političnih razlogov, zdaj pa je tega vedno več. Na slovenskem novinarskem prizorišču pa smo nek unikat. Ker smo narodnostni list in pišemo za narodnost, nas širša okolica zaradi jezikovnih ovir ne more spremljati. Včasih imam zato občutek, da nas gledajo, kot da smo neka čudna žival, ki se ukvarja samo s tem, da poudarja probleme, s katerimi se ubada madžarska manjšina, da govorimo le o asimilaciji, mi pa si prizadevamo, da bi

Od 8. januarja 1998 leko poslušate
SLOVENSKE ODDAJE RADIA GYŐR
vsikšo nedelo od 8.30 do 9.00 vöre
na UKV (URH Kossuth Rádió) pa
na srednjom vali (stari Petőfi Rádió)
vsikši ponedjek od 21.30 do 21.55 vöre
na srejdnom vali (stari Petőfi Rádió).

V ponedjek leko čujete
slovenski program
kauli Debrecena, Miskolca,
Nyíregyháze, Pécsa, Szegeda
i Szolnoka tö.

Štenjé

SLOVENSKA PREDGA V ITALIJI

Največ knjig je na Slovenskem napiso France Bevk (1890-1970). Naravno do se je v srmačkoj paverskoj držini na Primorskem. Biu je škonik, novinar i založnik (kiadó) v Ljubljani i Gorici. Piso je pesmi, romane, novele in knige za mladino.

Bevk je napiso prve knige za mladino i prvi roman o Slovenaj, šteri živijo zvün grajnca Slovenije (zamejski Slovenci). Tau je roman *Kaplan Martin Čedermac*, v šterom je piso o Beneški Slovencaj v Italiji. Leta 1930 so v Italiji fašisti dojavopödali Slovenom slo-

venski gučati v cerkvi pa pri veronavuki. Kaplan Martin Čedermac je nej baugo fašiste, je tadale slovenski mašüvo, pa predgo v cerkvi. Nakak ga je vöovado, i za toga volo je mogo oditi v penzijo.

„Prefekt (glavni fiškališ) je skomizgnil z rameni.

- No, recimo, da smo v zmoti! Recimo! Toda že to, da pridigujete v nekem tujem jeziku...

- V domačem jeziku, katerega edinega ljudje razumejo.

- Motite se, prečastiti. Ljudje razumejo tudi naš jezik.

- Ekscelenca, govorim o ljudstvu, iz katerega sem izšel in vse življenje prebil v njegovi sredini. Ne razume toliko, da bi s pridom sledilo božji besedi.

Prefekt je bil neprijetno zadet.”

Marija Kozar

Beltinci: praznik slovenske folklore

V ZNAMENJU JUBILEJA

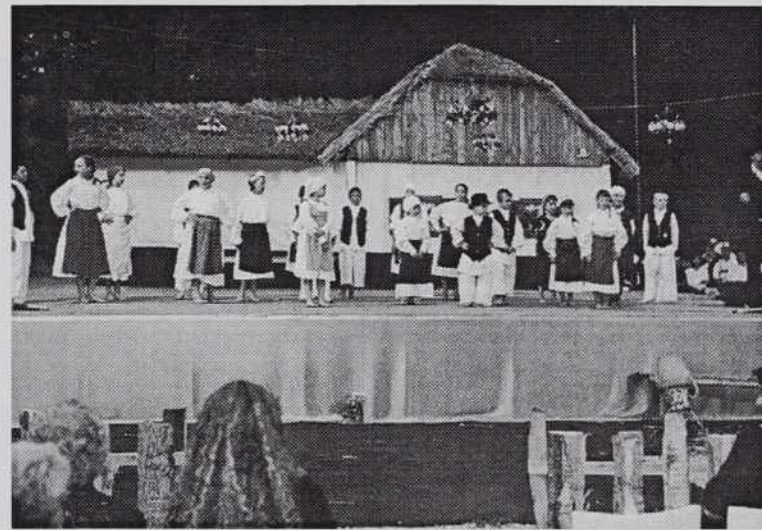
Kdor misli, da je praznik slovenske folklorne v Beltincih zgolj nedeljski popoldanski nastop folklornih skupin, se zelo moti. Že vrsto let je to nekajdnevna, zanimiva in tudi dobro obiskana kulturna prireditel, ki ji ni enake v Sloveniji. Letošnja je imela tudi jubilejno obeležje, šestdeset let folklorne v Beltincih. Kaj vse se je dogajalo v teh desetletjih, bi lahko popisali v nekaj knjigah, najbolj nazorno pa so svojo preteklost predstavili na razstavi v gradu, kjer so s fotografijami in predvsem časopisnimi odrezki posegli v bogato zgodovino, ki je nastajala doma in na mnogih gostovanjih v drugih državah. Tu je tudi eno najvišjih mednarodnih priznanj, Evropska nagrada za ljudsko umetnost z letnico 1985. Tako kot na to so ponosni na številna druga, domača in mednarodna priznanja, ki so jih prejeli doslej.

Kronisti so zapisali, da je njihova skupina nastopila kar devetstopenajstkrat, na njihovih festivalih - letošnji je bil osemindvajseti - so nastopile skupine iz dvainpetdesetih slovenskih krajev in iz pet-

najstih držav.

Posebno skrb posvečajo sodelovanju s slovenskim za-

Vedno bolj je v dogajanju beltinskega folklornega praznika tudi tamkajšnji grad,

mejsvom: med prvimi gostujočimi skupinami sta folklorni skupini iz Porabja in iz Sel na Koroškem. Ob jubileju je letos v Beltincih plesala gornjeseniška folklorna skupina.

Jubilej folklorne sta aktivno spremljala še živeča prva člana glasbene spremljave, Jože Kociper na basu in Janči Kociper na violini. Kljub dobrim devetim križem in vročini v tistih dneh sta dobro prenašala vaje, nastope in pogovore z novinarji.

sicer potreben temeljite obnove. Številnim bo ostal v zelo zelo prijetnem spominu večer z Bogdano Herman, ki je pela otožne in vesele prekmurske in slovenske pesmi ob spremljavi Beltinške bande, posameznih njenih članov ali brez glasbene spremljave, vse ob soju bakel in sveč in pomikajoč se iz grajske sobane v naslednjo in na prosto, na grajsko dvorišče.

eR

Spremljajte
televizijsko

oddajo

**SLOVENSKI
UTRINKI**

vsako drugo sredo

ob 14.00 na

1. programu

mad. televizije.

Naslednja oddaja

bo v sredo,

19. avgusta 1998.

Ponovitev v

soboto, 22.

avgusta, ob 9.15,

na 2. programu.

Lejpo doživetje v Beltincih

26. juliuša se je gorenjoseniška folklorna skupina že desetič napautila na ijašnji mednarodni folklorni festival, steroga je Kulturno društvo Beltinci letos 28-ič organiziralo.

Njijva folklorna skupina je letos svetila 60. obletnico. Program so meli za keden dni. Folklorne skupine so v nedelo bile na programi. Več kak deset skupin je gorastaupilo. Predpodnevom so z gospaudom Ramovžom generalko mele, gde so zadnje tanače dobile. Senička folklorne je nastaupila s pet pari. Škoda, ka je od najstarejši plesalcov samo Andraž leko prišo s svojo ženauv. Dja, tau je tak, če mladi moški eške bole mlade žene majo. Zvön plesanja si na drügo tü morajo vzeti čas. Nisterne ženske rodijo, nisterne so v službi. Vüjpamo, ka mlajši brž zrastejo, etak do stariške pa leko tadale plesali. Lepau, ka so se tej mladi pari rejsan redno potrüdili, ranč tak kak goslarge, aj vse dobro klapa. Tau tü leko povejm, ka je dobro biti z njimi v družbi.

Kak pa vejo nagučavati lidij, sploj te, če se človek nja!? Tak sam zapodla ge z Lalijem pa Djančkonom. Njali smo se gordjasti na eno velko kolau, stero se je tak vkriž nosilo

po lufta kak pijani ftiči. Tak brž se je vrtilo, ka smo nej vedli, če mo sapo gemali ali stiskavali železo ali žmejrili. Te se je pa tau nebesko kolau gnauk samo nazaj začnilo vrteti, gor-dol, na pravo, na levo. Če si nazaj zbroidm, eške me zdaj mraz trausi. Ge sam samo mladoga Makoš pojba šanalivala, steroga sam iz stolice skur vösünila pa vküpstrüsnila. Ge sam se z rokami pa s petami držala, on je pa z eno rokav čas emo eške drügem prtiti. V tisti par minutaj se mi je cejlo življenje dolzavrtelo. Tau vej, če stoj komi lagvo ške, te aj ga pela v Beltince na tau kolau pa eške več, plača zatau, aj ga vsebola zmantra. Zatau, ka smo mi trge telko trpeli, so naši goslarge eške prej redno plačali.

Vej smo meli temo domau prauti daumi. Naš Lujzek je eške do Varaša nej mogo k sebi priti. Vüjpanje je emo samo v svojoj palinki, stera ga prej doma v hladilniki čaka. Djančkona bi pa vejn eške petkrat mogli gorspakivati na kolau, aj me gnauk lagvo bau.

No, takše - zdaj že - lejpe spomine mamu s folkloristi. Vö smo se nasmejali z njimi na mejsec dni.

K. Fodor

OD SLOVENIJE...

Frlec v Latinski Ameriki

Zunanji minister Boris Frlec se je mudil na obisku v dveh latinskoameriških državah, Čilu in Braziliji. Frlec je po prihodu v Ljubljano obiska ocenil kot uspešna, predstavniki obeh držav so po njegovih besedah izrazili interes za sodelovanje s Slovenijo, še zlasti na gospodarskem področju. Gospodarsko sodelovanje je bilo ena od osrednjih tem pogovorov v Santiagu in Braziliji. Slovenska stran je predstavnikom Čila in Brazilije predstavila možnosti, ki jih Slovenija s svojo infrastrukturo nudi za prodor južnoameriškega blaga na trge v vzhodni in juhovzhodni Evropi, je povedal Frlec. Ob tem velja omeniti, da Brazilija že zdaj uspešno izkorišča koprsko pristanišče.

Odklopljena elektrika

Slovenija je konec julija uresničila grozno in Hrvaški zaradi neplačevanja računov odklopila električno energijo iz krške nuklearke. Hrvaška se je takoj odzvala in protestirala zaradi takšnega načina urejanja spornih vprašanj. Zaplet je tako zadnji teden julija zmotil predpočetniško zatišje.

Predsedovanje Varnostnemu svetu

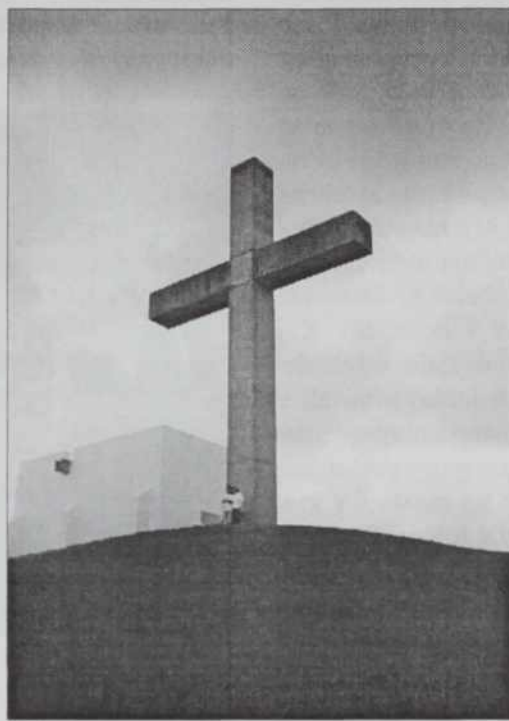
Slovenija je 1. avgusta za en mesec prevzela predsedovanje Varnostnemu svetu ZN. Na dnevnem redu Varnostnega sveta je precej tem, od Kosova in Makedonije do Iraka, Libije in problemov v Afriki. Slovenija je s 1. januarjem za dve leti postala članica Varnostnega sveta ZN. Ta šteje pet stalnih in deset nestalnih članic, vsak mesec pa mu predseduje ena od njih.

Policisti v Sarajevo

400 italijanskih karabinjerjev ter policijskih enot iz Argentine, Romunije in Slovenije je s približno sto vozili iz tržaškega pristanišča z vojaško ladjo San Marco odplulo v Ploče, od tam pa so odpotovali v Sarajevo, kjer bodo sodelovali v zadnji fazi misije Sforja.

NémarKejp (7)

KRIŽ(MAN)

Človek je mali.

Križ je velki. Križi so velki.

Z oblakov švigajo čemerni črni pogledi.

Porabske pripovedi tak vejo, ka gda je törski casar - tam, gde zdaj te križ stogi na Schlossbergi - pred krvavo bojno zvišeno pravo, ka gda do podnek zvonili, te ške obed meti v cerkvi v Mariazelli. Iz Marijinoga förtoka pa nakrmiti in napogiti svojoga konja.

V Rabi je namesto vode prej več gni zato törška krv tekla, ka je neznajžni peklenšček Boga (Križanoga) in sv. Marijo razžalo.

Törski sultan je biu strašno velik gospaud. Depa nej Baug, liki to samo človek. Mali človek, šteri má par lejt na etom püklavom svejti, pa un to more preminauti z ete zemle.

En človek zadobi malo več križov na svoji ramaj, drugi menje. Depa največ deset (100 lejt). Pa ka je tau prauti vöčnosti (neskončno dosta križom)? Zaka nema vsikši gnako numaro križov? Lejta pa žmečave to?

Edino paverge so leko radi, če s kem več križov majo. No, nej nevol, liki križe iz pšenice, žita, gečmena ptt. Snopke v tom križi to majo svoje krizne križe. Najspaudnji je „škonik“, njega teži dvajsti „dvornikov“, najyrkaj pa sedi „pop“.

V vsakdanešnjom žitki je najlepši križ, gda vert ali vertinja z naužcom prekriži domanji krü, prva kak ga gorvrejže.

Dostafele pravi pa lejpi križi gestejo: grški, latinski, malteški, Andrejev, kardinalski, papeški...

Nej so vsi križi lejpi. Ništarni so sploy grdi, kak napr. Hitlera klükasti križ. Gorečoga križa, šteroga so nücali (nücajo?) v merikanarskom kukluksklani, to ne morem vöstat. Zato, ka en mali človek (Merkar) odürava drüogoga maloga človeka (Črnca), zmejs pa nüca za pomauč takšo sveto delo, kak je križ.

Tisti križi, štere malajo portirge na mojom delovnom mesti, se mi to ne vidijo. Zato, ka tau znamenüjejo, ka je človek v slüžbi. Po pravici povedano, mali človek bi včasik (?) to raj biu povejmo na maurdji, v gostilni, bi raj splesavo z mladimi deklami, kak v slüžbi delo.

Törki so prej v Slovenski vesi to z mladimi deklami steli biti, po imeni z Marinko, Jutko pa Leno. Baja je samo tau bila, ka so dekke nej stele tiste grde nevörnike. Nej so se njim podale. Vvesi prej eške itak stogi tista breza, na štero so Djaurge dekke gorobesili (prekrižali) pa jim cecke doj zrezali.

Sveti križ!!!

Človek je strašno mali, pa strašno velke svinjarije dela.

Najbaukše bi bilau, če bi leko s kakšo comparnijo odgnali vse tiste križe, šteri so odürni, pa bi ostali samo tisti, šteri so rejsan boži ali - človeški.

Križ kraž, krau Matjaž, lükjno vrto, lükjno vrto, poč, poč!

Besedilo in posnetek:

Francek Mukič

Buschenschank

Dragi naši lüdje, dragi bralci, prva liki bi mislili, ka me je pamet tanjala, bojte tak dobri pa zatok preštite, ka bi vam pod tejm naslovom rada napisala.

Leto je, lüdje po vasnicaj zdaj ženjajo za vsakdanešnji krü valaun. Od tistoga mau, ka je človek krü vönajšo, je vendar vsigdar tak bilau pa je tak, ka če pri rama nega krüja, je človek leko puno vsej dobrot, se lačen čüti. Pa zdaj pri nas, ka se je žetva končala, po radiona, po televiziji, po novinaj drugo ne čüjemo pa ne vidimo, samo tau, kak država odküpüje pa kak nej od tisti sildje, ki ga pripauvajo. Guč es ali ta, letos v našom rosagi pa dosta več sildje pripauvamo, kak kelko bi sami leko ponücali. Čüti je še, ka našo sildje prej zdaj trenutno nikomi nej trbej po cejlom svejti. Stoj bi leko pravo, ka se pa ges s tejm brigam pa si lampe brüsim, vej pa tau nede trbelo meni rešüvati. Tau je istina. Samo meni, vam vsem je nej vseedno, kama pride vrejdnost rosaga. Mi mo tak živeli, vsakši poseba tü, kak rosag gazdüje. Te nas pa zatok vseedno briga, ka se tuj godi.

Ka se godi, ka se godi! Demo v Evropo. Tau je gnauk gvüšno. Tam - če pridemo do toga - mo pa nikak tak, kak gda eden srmački pojep v bogato držino pride. Pa tau sam tü nej ges vönajšla. Predsednik naše nauve vlade je nam tau presvejto, gda je pravo, ka prej smo mi - tuj na srejdü Evropo - dvajsti lejt zaostanjeni od zahodni držav. Od toga meni samo tau napamet pride, ka ges že ne zadobim, pa moji vrstniki tü nej, da bi popravom se čütili v Evropi.

Gnesden je pa tak, ka se čedniti vsakši strašno zna. Ges mo zdaj tü tak delala, čednila mo se.

Vejte, kakoli ka smo tü na srejdü v Evropi takši srmačeki, zatok včasín mamó priliko malo vujti k sausadom ali malo dale tü pogledniti. Nej dugo nazaj, pa zdaj že nej oprvin, sam malo vandrivala po Avstriji. Zdj vleta tam po vasnicaj sploy dobro šegau gor držijo. V vsakšoj vesi. Tau je pa "buschenschank". Tau je edna forma turizma po vasnicaj. Stoj bi leko pravo, ka sam pa nika vönajšla, vej pa takšo že pri nas tü geste. Istina je pa tau, ka nej v takšoj formi. Tau tak de, ka nistarni pavri, šteri gazdüjejo, si malo doma prej napravijo kakše velke garaže, malo vcuj k izi zozidajo strejo pa s stolami pa s stolicami notskvaterajo. Pa te vse, ka pauvajo, vse pripravijo za turiste. Dva ali tri meseca tau trpi, te neprestanoma pečejo fajñ domanji krü, kolejo svinje pa maro, nücajo vse, ka zemla pripauva. Če deš po pauti pa vidiš eden količ v zemlau not vdarjeno, tam pa pantlik gor, te ti tau kaže, gde je gostišče. Tuj familije vküp segnejo pa delajo nauč den. Turistov je pa telko, ka buma večkrat že auto samo na kakši vrtnicaj leko tapostaviš. Tej pavri ne vozijo nikam svoj pauv. Tam doma ga ponücajo, iz tistoga edno leto živejo, tadala pauvajo. Domanjo vino, dobro pečeno, okajeno ali küjeno mesu, pa vejgabaug kelkofele paštet pa vse fajnsko se tam dobi. Vse domanji žma ma. Če bi pa stoj pravo, ka človek je nej samo za gesti pa za piti, za tau se oni tü pobrigajo. Največkrat sam gazda, če nej, te vertinja ali sinovi ali čerke si v roke vzemajo gombaste harmonike, pa te igrajo. Te pa vsi gosti postanejo, nevedoč, gnauk smao edna držina, vküp popejvajo.

Zdj mi je samo telko napamet prišlo, ka lüdje, če ešče mate doma zozidano peč, Baug vari ne trgajte je doj. Vidli te, za 20 lejt de jo trbelo, vej pa te mo mi že tü bogati pa bole pametni.

I. Barber

Domau so me zvali, z veseljem sam prišla

Človeška natura je včasih malo špajsna. Samo si tau našo šego premislimo, ka največkrat bole võrvamo takšomi človeki, steri od daleč pride, liki našim domanjim. Zaman se drži takši pregovor, ka prej če stoj od daleč pride, tau leko povej, ka ške. Nej gnauk pa nej dvakrat se je zgodilo, da tak mislimo, ka steri je prišo od daleč, več zna kak naši, ovak opravlja svojo delo kak pravi naši. Tau je pa sploj istina gratala pred osmimi lejtji, gda se je vse obrnauło. Te so po naši vasnicaj, ranč tak kak po cejlom našom rosagi, võmenjavali nej samo funkcionare, liki najbaukše strokovnjake tü, ki so služili po naši vasnicaj. Leko povejmo, smejšno je bilau, ka so ednako stare, največkrat strokovno slabejše lidi prizvali v vasnice za tau ali tisto, samo je tau bilau prvo, naj ne baudejo tisti, steri so prva bili.

Zdaj, po osmi lejtaj so že gorprišli, ka je tau nej dobro bilau. Naše vasnice so dostokrat drago plačale za tau, ka so si zbrale tijnske strokovnjake, ki so nika pa nika nej vedli od naši lüdi, od naši problemov. Tau je mantranje bilau lüdam pa tistim tü, ki so mogli cejlak znauvič začniti.

Nikak tak je pa tau s tistimi našimi lüdami tü, ki so naši, so postavljeni za kakše funkcionare ali so vönavčeni pa služijo doma v svoji vasnicaj. Tak se vidi, liki bi si tak premišlavali, da je matura ali diploma naši lidaj nej telko vrejdnak, povejmo tistoga, ki je prišo es iz Budimpešte. Tau pa samo zatok, ka si tak mislimo, ka so drugi lüdje čednejši, kak povejmo, naša Ančka ali Peter.

Pa dajte mi valati, naši ranč tak znajo. Zvün toga so pa eške stau procentov več vrejdnj zatok, ka nas poznajo, vse znajo od nas. Pa od toga samo eške telko: porabski Slovenci so vsepovsedik hirešnji delavci, depa ranč tak hirešnji smo pri včenji.

Zakoj sam pa zvünredno tak dugo razlagala vam od toga, včasih te zvedli. Ojdla sam v Števanovci pri Agi Holec (Sömenek), ki v vesi vodi vrtec doma je iz Števanovec (Otkauvec).

Agi, zakoj si se ti tistoga reda včila za vzgojiteljico? V Števanovci je te eške nej bilau vrtca.

"Gda sam ovnovno šaulo skončala, sam se glasila v

Agi Holec (na sliki levo) s "svojimi" mlajši.

Sombotel v srednjo šaulo za vzgojiteljice. Tistoga reda je eške takšo bilau. Od 300 so nas 40 vöodebrali, ki smo po štiri lejtaj maturirali pa smo leko v službo stanili kak vzgojiteljice. Tau so bile moje otroške senje. Rada mam deco, etak sam pa si zbrala takšo delo."

Gda si končala, kama si prišla v službo?

"Najoprvin sam dobila delo na Bajánsenyi. Tam sam bila edno leto, tačas so nej prišli pome Vendel Konkolič, naj pridem domau v Števanovce, zatok ka pri nas tü baude vrtec. Daum je daum, z veseljem sam prišla domau. Tau pa zatok morem povedati, da so me tam na Bajánsenyi strašno za veliko meli pa so me poštüvali."

Zdaj, ka etak praviš, ka so te tam sploj poštüvali, bi te leko pitala: tuj doma te ne poštüjejo tak?

"Tau je sploj relativno. Tau je gvüšno, če bi prišla od daleč, bi me lüdje bole priznali, tau sam čütüla na Bajánsenyi tü. Depa meni

je tau sploj lepau, da vsakšoga poznam, z vsakšim si leko zgučim, največkrat slovenski, komi para nega."

Tak vejmo, da si od jeseni 1985. leta doma, od 1986. januara pa vodiš števanovski vrtec. Od tistoga mau, ka se je vse obrnauło v tvojom življenji pa v vrtaci?

"Tau bi dugo bilau raz-

lagati, ka vse se je godilo. Edno je gvüšno. Pogoji za vsakdanešnje življenje v vrtaci so vse žmetnejši tak finančno kak povejmo pri jeziki. Slovenska pokrajina smo. Liki naši mlajši z doma vse menje znanja prinesejo. Tü mislim na materni gezik. Gnes je v Porabji žmetno tak vrtcem kak šaulam. Stariške tau čakajo, da deco mi, samo mi navčimo na materni gezik.

Te cajt sam končala visoko šaulo tü, zatok ka je srednja šaula nej zadosta bila. Tau tü morem povedati, ka zdaj v jeseni mo znauvič na visoko šaulo. Nejman diplomo iz slovenščine, tau morem končati, če škem ostati, deco slovenski včiti.

Oženila sam se, iz Števanovec mam moža, pa mava dva otroka. Baugi vala, mala se lepau včita, srečna sam z njima, s svojoj držinov. Dobro pa lepau je, ka se je naš vrtec nigdar nej sprazno. Zdaj, gda smo letos zaprli, smo meli 31 mlajšov, telko je

eške v našom malom vrtaci nigdar nej bilau. Pa se je najšlo veliko število takši starišov tü, ki se posebno brigajo za vrtec. Lani, letos, so vsefele prireditve organizirali - bale, po fašenki so ojdli - pa so cejli asek not dali na vrtec, za deco (180 gezero forintov). Vüпам se, da vrtec vse več pozornosti dobi od starišov tak, kak od naše samouprave pa od slovenske samouprave.

Po spremembi sam vöponücala natečaje pa sam se obrnauła k različnim organizacijam za pomauč zatok, ka je finančno vse žmetnejše. Moram pa povedati, da je največ pomoči dala meni Slovenska zveza. Etak pa tak čütim, ka za toga volo tü smo dužni tau nazaj obračati, zdržati našo slovensko rejč pa kulturo."

Kak si etak pogučavava z Agi, njeni mali Gabor pa mala Agi sta med nami, pa sta mi že nalekla svoje spričevalo (dvojezično), ka sta zdaj na konci leta dobila. Obadva sta odličnjaka, lepau se včita.

Gabor, ka boš ti, da boš velki?

"Jaz bi rad bio automehanik."

Pa ti, Agi?

"Ge bi rada bila tanarca."

Agi, prajla si, ka ti je mauž iz Števanovec.

"Moj mauž je vönavčeni zidar, depa zdaj v Varaša dela, gde križe delajo na cintor pa eške vse dosta drugo tü. Müva si doma največkrat slovenski gučiva. Mali pojep vse razmej pa eške guči tü. Mala bola slabo zna, pa bole nešče gučati. Sploj je potrebno, da doma starišje gučijo med sebov slovenski, depa tau poslušä pa se vči.

Pa s tejm vred mi samo tau napamet pride, ka sam sploj rada, ka so me tistoga reda domau zvali. Nej bi mogla indrik živeti."

I. Barber

... DO MADŽARSKE

Manjšinske volitve

Volitve manjšinskih samouprav bodo potekale istočasno kot lokalne volitve, to se pravi 18. oktobra. Inicijativa za ustanovitev manjšinskih samouprav morajo dati same manjšine in sicer pismeno. V določenih naseljih bodo razpisali lokalne manjšinske volitve v primeru, če bo to prosilo najmanj 5 občanov-volivcev, ki pripadajo isti manjšini. Volivci to morajo storiti na primeren obrazcu in potrditi s svojim podpisom.

15. obletnica Monoštra

Monošter je dobil mestni naziv 20. avgusta l. 1983. Petnajsto obletnico mesta bodo proslavili s prireditvami, ki bodo trajale več dni v velikem šotoru pri cerkvi.

19. avgusta, v sredo

- 17.00 Otvoritev in mednarodna folklorna revija, na kateri bodo nastopile skupine iz Češke, Turčije, s Sardinije in Kitajske.

- 19.00 Program mažoret iz Monoštra

- 21.00 Odlomki iz musicala Hair

20. avgusta, v četrtek

- 9.00 Maša v baročni cerkvi

- 10.30 Svečana seja mestnega sveta

- 14.00 Dan Tovarne Opel

21. avgusta, v petek

- 10.00 Otroški program

- 16.00 Festival "dobrega sosodstva"

- Nastop ljubiteljskih skupin

22. avgusta, v soboto

- 11.00 Narodno-zabavna glasba (Erzsébet Tala-bér-Bertalan Hollay)

- 16.00 Nadaljevanje festivala "dobrega sosodstva"

TIHINEC MED DOMAČINI – DOMAČIN MED TIHINCI

Gda sam se pripelo k družini Kerec v Ženavlje, pa sam se vanej pri njihovi izi stavo, so me prijazno nagučavali, naj se ne stavlam tak daleč zviun iže, liki naj se lepau pripelam v njihovo dvorišče. Včasik so me v ižo zvali, pa ponujali, naj gejm obed. Nika sam nej lačen būu, zato sam na gesti ranč nej mogo misliti, depa mi je don dobro spadnilo, ka v tom našom odürnom svejti gestejo takši lidge, šteri enoga tihinca za pau minute tak gorprimlejo, kak če bi bila od njine najbližiše – žlate. Zlate düše.

Gospa in gospaud Kerec v Avstriji delata že 28 lejt. V Ženavlji mata lejpo velko ižo, na štero sausadkinja tō skrb má, ka na gausti zato ne moreta domau oditi. V leti vsakši dva kedna prideta domau, v zimi pa ne odita tak nagausti, ka so dostakrat lagve ceste. 220 kilomejtrov daleč so od doma, blüzi telko, kak če bi v Ljubljano odili, 2-3 vöre so doma. Najbole so žalostni, ka je sploj pauleg, v Martinji mejni prehod, uni pa se don morejo prej Rábafüzesa (Heiligenkreutz) ali Bajánsenye (Hodoša) domau voziti. Tau pa zato, ka sta obadva avstrijska državljana (állampolgár), pri mejnom prehodu G. Senik-Martinje pa samo slovenski pa madžarski državljani leko prej dējo... Gda sam pri Kerecovaj odo, so moški (mauž, sin, sausad) traktor popravljali, zato sam se z vertinjo pogučavo.

- Zaka ste vi avstrijski državljani? Ali zaka nemate dvojno, slovensko-avstrijsko državljanstvo?

„Tistoga ipa sva müva tam stanovanje (lakás) kúpila, pa so nam zatogavolo nej dali dvojnoga državljanstva. Tau je ešče prlé bilau, gda je Slovenija ešče nej samostojna bila. Zdaj va že čakala, dokeč v penzijo ne prideva, gnauk za 10 lejt... Ges delam v fabriki Eskimo Iglo, delam v künji, kam delavci odijo gejt, sam preddelavká, 8 žensek nas dela. Mauž pa dela v Hladilniki, gde se tovrnjaki hladilniki (hütóautók) vöodavajo.“

- 28 lejt ste se že fejst cuj vzeli v Avstriji, nej?

„Ja, pa znate ka!“

- Slovenski ste nej pozabili?

„Nej, ka če tak nagausti domau ideš, te nemreš pozabiti.“

- Mislim, ka nad seuv tō slovenski gučite.

„Ja, tau pa.“

- Ka pa mlajši?

„Pojep je doma, več pa nemamo, samo enoga sina. Un se je tam v Avstriji naraudo, pa te sva ga, gda je 3-4 mejsce star biu, domau dala, sledik pa te un več nej sto v Avstrijo iti. Un prej bole doma ostane, moja mati je fejst navezana bila na njega, pa tak je te un doma austo.“

- Nej vam malo špajsno bilau, ka je vaš sin biu, pa je don nej vaš biu?

„Znate, ka špajsno bilau! Ka, če je nej sto iti ta?! Te je pri nas tō siromastvo bilau, penaze je trbölo, müva sva mogla slüžiti, cejle penaze sva mogla domau davati, smo kučo delali, tau tisto, štale smo zidali, penazge so potrejni bili, zato pa sva obadva mogla v slüžbo iti. S koj bi doma živeli? Mujs bilau iti v tujino.“

- Na tihinskom je zato tō žmeten krü, če rejsan je tam malo baukši slüž.

„Mi smo sprvoga tüdi dosta trpeli, strašno so žmetne vöre bile, ka smo delali. Delali smo v tovarni (fabriki), pa gda smo tam zgotovili, smo privatno tüdi odili delat, napriliko repo edjeznivat na njive, ka naj čim več pejnaz vküper spravim, ka te doma leko kaj napravimo... Če me kakši beteg

ne dosegne, zdaj že do penzije ščem tam ostati.“

- Kak se kaj razmejte z Avstrijci? Kak se uni kaj držijo do tihincov?

„Mi problemov z njimi nemamo. Mi smo si tak, da bi eni bili. Gestejo naši, gestejo Avstrijci, gestejo drugi tihinci, vse smo zmejšani. Tau pri nas nega, ka bi eden ovoga laučo.“

kakšo delo, pa malo v ves idemo, včasik malo v baute, pa tü-ta pa tam-ta... Vsigder je trbej kaj kúpiti za domau, toma-tistoma, sausedici, tak je prauti trbej vküper poiskati tačas, ka idemo domau.“

- Ka zdaj delate doma?

„Gnes sam krü pekla.“

- Eške doma pečete krü?

„Ja, ja!“

- Dje gde pa mate peč, ka

- Ge bi zato takše nej delo, ka bi nika nej sto gesti pa bi tisto küjo. Ge bi tisto nej sto küjati ali pečti!

„Ges pa jim rada spečem, samo ga naj radi gejo. Pečem ga za domanje, matter, očo pa sina, pa včasik malo sausedici dam. Domanjim nutri dejem v zmrzovalnik, pa te ga majo dva kedna, tačas ka pa ne pridemo domau...“

- Vü pam, ka zdaj nemate krüja v peči, ka müva zdaj prklajava, zmejs pa vam krü zgori.

„Nej, ka sam že vövzela. Če ščete, vam enoga s sebov dam, ka te ga domau nesli.“

- Bauk plati, depa ge nikše lagve zobe mam...

„No, vej pa je tak trdi pa nej!“

- Te domanji krü nej bole trdi, kak bautošnji?“

„Tau pa nej istina! Ja, če ga en keden njate vönej.“

- Kelko mate šegau nagnauk spečti?

„Osam kolačov.“

- Avstrijcom tō kaj nosite?

„Ah, što de njim telko peko?! Te bi mogla dvakrat pečti... Ovak pa sam jim že dostakrat nosila! Uni bi meli ne vejm kelko kolačov, samo što de tau mejso?! Tau je žmetno, ka človeka roke bolijo...“

Če rejsan sam si izmislo, ka me zobge bolijo, če rejsan gospau roke bolijo od toga, gda krü mejsi, sam don mogo vzeti en kolač, ka mi ga je gospa Kerecova rejsan iz srca ponujala. Krü je povila v lejpo salvejto iz platna.

Poštenje do krüja. Poštenje do tihinca...

Leko, ka uni najbole vejo, ka je tihinec tō človek?

Besedilo in posnetek:
fr.m.

Gospa Kerecova z očom pred domačo ižo

- Tau samo zato pitam, ka na Koroškom tō živéjo Slovenci, pa se uni dostakrat kaj taužijo, ka je Avstrijci bantivajo.

„Nej, tau pri nas v naši tovarni nega! Pa pri nas rejsan dosta auslandarov geste, Srbijanci, Bosanci, Kinejzi, Törki, ka je človek vse ranč ne more povödati, depa nišče ne bantüje eden drügoga.“

- Tisti konec kedna, gda ne pridete domau v Ženavlje, ka te tam delate? Počivate ali potüjete po Avstriji?

„Ja, kaj počivamo, depa tam doma tō vsigder geste

go nin ne vidim eti v künji?

„Ja, etam vönej go mamo! Pravo paversko peč! Tau sva ge pa mauž dala zozidati! Prlé smo meli tü v künji peč, pa smo vö vtrgnili, pa te smo go vönej dali znauva zozidati.“

- Baukši je domanji krü, kak bautošnji?

„Tau pa znate, ka je baukši!“

- Vi tō radi mate domanji krü?

„Nej, ges trnok neščem domačoga.“

- Nej?! Samo ga radi pečete?

„Ja.“

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Oktatási Minisztérium az 5/1998. (II.18.) MKM rendelet 21. paragrafusának 2. bekezdése alapján pályázatot hirdet a kisebbségi népismereti tankönyvek biztosítása érdekében az alábbiak szerint:

I. Az 1-4. osztályok számára:

- horvát, német, román, szlovák, szerb, szlovén és cigány népismereti tankönyv - maximális terjedelem: 10 ív (A/5)

Az 5-6. osztályok számára:

- horvát, német, román, szlovák, szerb, szlovén és cigány népismereti tankönyv - maximális terjedelem: 20 ív (A/5)

A 7-10. osztályok számára:

- horvát, német, román, szlovák, szerb, szlovén és cigány népismereti tankönyv - maximális terjedelem: 30 ív (A/5)

E tankönyveket a 32/1997. (XI.5.) MKM sz. rendelet részét képező horvát, német, román, szlovák, szerb és cigány népismereti követelmények alapján kell összeállítani. Jellegük dokumentumgyűjtemény. Tartalmazhatnak minden olyan forrásanyagot, dokumentumot, irodalmi és egyéb művészeti, népköltészeti alkotást, leírást, térképet stb. amelyek a fent megjelölt követelmények tananyagának elsajátítását szolgálják, figyelembe véve az adott korosztályok életkori sajátosságait.

II. A 7-10. osztályok számára:

- horvát, német, román, szlovák, szerb, szlovén és cigány népismereti tankönyv vagy témakörökre tagolt, több kötetből álló tankönyvcsalád - maximális terjedelem: 30 ív (A/5)

A tankönyveket a 32/1998. (XI.5.) MKM sz. rendelet részét képező népismereti követelmények alapján kell megírni. Tartalmazniuk kell minden olyan tárgykört, amely a fent megjelölt követelmények tananyagának elsajátítását szolgálja. A tankönyvek - a cigány népismeret kivételével - az egyes kisebbségek nyelvén készülnek.

Pályázhatnak: mindazok a személyek vagy csoportok, akik, amelyek képesnek érzik magukat a munka elvégzésére. A pályázatra jelentkezőknek konzultációs lehetőséget biztosítunk, ezért a pályázat megjelenésétől számított 30 napon belül a pályázóknak írásban jelezniük kell pályázati szándékukat az *Oktatási Minisztérium Civil Kapcsolatok és Kisebbségi Ügyek Főosztályán* (Cím: 1055 Budapest, Szalay u. 10-14.)

A pályázaton nyertes szerzővel, szerzőkkel szerződést kötünk a könyv(ek) első kiadási jogának megvásárlásáról, melynek díja a pályadíj. A könyvek első kiadásáról a minisztérium külön, kiadóknak szóló pályázat keretében gondoskodik. A kiadóknak szóló pályázat során az Oktatási Minisztérium figyelembe veszi az Országos Kisebbségi Bizottság véleményét.

Pályadíjak:

- I. helyezett könyvért ívenként 50.000 forint
- II. helyezett könyvért ívenként 40.000 forint
- III. helyezett könyvért ívenként 30.000 forint.

A kéziratok beadásának határideje: 1998. december 31. az Oktatásügyi Minisztérium címére.

Poslovati z Madžarsko

je naslov zelo koristne knjige, ki jo je izdal Center za mednarodno sodelovanje in razvoj. Namen knjige je, da se podjetja, ki še niso navezala poslovnih stikov z madžarskimi partnerji, oziroma podjetja, ki želijo razširiti že obstoječa sodelovanja, seznanijo s koristnimi in aktualnimi informacijami.

Dr. Zlatko Muršec v svojem uvodu h knjigi poudarja, da ima izvoz v vsakem gospodarstvu, ne glede na velikost države, izjemen pomen. Rezultat uspešnega političnega in gospodarskega sodelovanja je, da je delež Madžarske v slovenskem izvozu 1,4 % in njen delež v slovenskem uvozu 3,1 %. Številke kažejo tudi to, da imamo še veliko nalogo. Številne države so oblikovale različne mehanizme za pospeševanje izvoza z namenom, da bi bila domača podjetja konkurenčna na svetovnem trgu. Z

vidika zunanje trgovine je zelo pomembna harmonizacija pravnih predpisov in ekonomskih sistemov ter razvoj informacijskih, transportnih, bančnih in zavarovalnih sistemov.

Ferenc Hajós, ki je bil prvi veleposlanik R Slovenije na Madžarskem, knjigo priporoča. Po njegovih ocenah madžarskemu trgu v številnih slovenskih podjetjih posvečajo premalo pozornosti. Pomemben dejavnik pri gospodarskem sodelovanju dveh držav je, da neposredne železniške in avtocestne povezave olajšujejo blagovno menjavo.

Knjiga ima petnajst poglavij, ki pokrivajo različne teme: splošni podatki o Madžarski, bilateralni odnosi, izvoz-uvoz, carinski sistem, davki, bančni sistem. Koristne nasvete dobijo tudi tisti, ki želijo ustanoviti podjetje na Madžarskem. Poleg pravnih nasvetov vsebuje knji-

ga veliko praktičnih informacij in podatkov, koristne naslove, naslove odvetniških pisarn, podatke o večjih bankah, o sejnih, na katerih sodelujeta obe državi.

Zanimivost knjige je, da se v posebnem poglavju ukvarja s položajem slovenske manjšine na Madžarskem. V Porabju živi približno tri tisoč Slovencev. Zveza Slovencev ima sedež v Monoštru. Knjiga nam da vedeti, da moramo biti posebej pozorni na to območje in spleča se izkoristiti prednosti, ki izhajajo iz geografske lege, iz bližine te pokrajine. Na koncu knjige so slovensko-madžarski izrazi, ki olajšujejo poslovno bivanje na Madžarskem. (Zlatko Muršec - Bojan Zidarič: Poslovati z Madžarsko. Ljubljana, 1998 Center za mednarodno sodelovanje in razvoj.)

Dr. Fejes Erzsébet

Tudi občina Hodoš-Šalovci za tesnejše sodelovanje s porabskimi Slovenci

Občinski svet občine Hodoš-Šalovci je pred dnevi obravnaval in sprejel Sporazum o sodelovanju občine z Državno slovensko manjšinsko samoupravo in Zvezo Slovencev na Madžarskem. Tako bodo porabski Slovenci utrdili in okrepili svoje stike in sodelovanje s še eno obmejno goričko občino iz Slovenije. Po mestni občini Murska Sobota, obmejnih občinah Gornji Petrovci in Puconci so dokument sprejeli še v šalovski občini. Sicer pa imajo porabski Slovenci z občani te obmejne goričke občine že vrsto let dobro sodelovanje, tako s kulturnimi skupinami, šolo, vrtcem, gasilci in drugimi dejavniki, v zadnjih letih pa še posebej s krajani Čepinec in Šalovec.

Tudi v tem sporazumu so zapisane obveze o skrbi občanov šalovske občine za spodbujanje stikov na gospodarskem in kulturnem področju, tesnejšem sodelovanju z matično domovino Slovenijo in prebivalci občine Hodoš-Šalovci, pa tudi k ohranitvi narodnostne zavesti Slovencev na Madžarskem. V sporazumu posebej vztrajajo na čim hitrejšem odprtju novega mejnega prehoda Verica (Kétyölgy) - Čepinci, ki bo bistveno izboljšal položaj ljudi ob slovensko-madžarski meji.

Gre torej za novo potrditev o skrbi prebivalcev ob meji za slovensko narodno skupnost v Porabju, pa tudi za prispevek k uresničevanju meddržavnega Sporazuma o skrbi R Madžarske in R Slovenije za obe manjšini oz. h krepitvi sicer dobrih sosedskih odnosov med Slovenijo in Madžarsko.

Slovesnost ob podpisu tega Sporazuma bo sredi septembra v Šalovcih, ko ga bodo podpisali predsednik Državne manjšinske samouprave Martin Ropoš, predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök in župan občine Hodoš-Šalovci Aleksander Abraham.

G.B.

Pesem iz Sobote

Gda se zbidin,
gori priden, ka več ne spin,
te se obličin in v službo bižin,
ka se šefa trno bogin.

Un se sikši den z menov kori,
ge pa delan zase pa ške za tri,
gda pa nan plačo deli,
skuznate so moje oči.

Kak naj zdaj iden domou,
ka san nej zaslúžo ranč za vodou?
Kak aj držini poven,
ka leko gejmo edno gesti na den?

Gda pa si zmislin ške na Regino,
kisilo grata v kupici vino,
ranč se ne moren v meri napiti,
v pijači brige ftopiti.

Valabougi, ka leko ške spin,
te pa senjan, senjan, senjan...
kak na lotoji dvajsti milijonou
dobin.

MIKI

Slovensko trgovsko podjetje
AMS d.o.o.
Zaloška 167
1000 LJUBLJANA

Išče osebo za vodenje hčerinskega podjetja na Madžarskem.

Pogoj je vsaj srednješolska izobrazba, zaželjena pa je tudi komunikativnost, ambicioznost in znanje slovenskega jezika.

Vsi zainteresirani pošljite pisno ponudbo za zgornji naslov ali pa pokličite na telefon št:

00-386-61-1400-103 oz. 380-767 časopis Porabje.

Szlovéniai Kereskedelmi Vállalat, (AMS Kft 1000 Ljubljana Zaloška 167.) leányvállalat-vezetőt keres Magyarországon.

Az állás betöltésének feltétele: legalább középiskolai végzettség, rátermettség, jó kapcsolatteremtő képesség és szlovén nyelvtudás.

Jelentkezni írásban a fenti címen vagy a 00-386-61-1400-103 telefonon illetve a Porabje szerkesztőségében (380-767) lehet.

Ka je tau?

Eden slikarski umetnik (festőművész) se je oženo pa si je sploy mlado ženo vzeo. Ta mlada se je za nistarni kednov srečala s svojo padaškinjov, štera go etak pita: "No, kak pa kaj živeta?"

"O, sploy je vse živo," pravi naša mlada ženska. "Moj mauž mala kejpe, ge pa küjem. Po tistem si pa dugo-dugo vör samo tau tomačiva, ka je na njegovon kejpi (sliki) pa ka je na mojom stauli (mizi)."

Ta grda küjarca

V Hollywoodi je etognauk edna sploy hirešnja igralka (színesznő) taposlala svojo küjarco. Njeni mladi spoznanec go etak pito: "Zakoj si taposlala tau svojo küjarco? Tak pa ja nišče ne vej küjati, kak ona zna."

Zdaj pa igralka etak: "Tau je istina, ka strašno zna

ZA SMEJ

küjati. Samo tau sam več nikak nej mogla tadala trpeti, ka se vsakšomi (h)vali, ka ona že prej štirideset lejt küje pri meni."

Gnešnji penzionisti

Etognauk se je naš Pejpi srečo s svojim padašom, šteri je tü penzionist pa ga etak pito: "Bio si pri padari?"

Pejpi pa: "Bio sam. Dau mi je vrastvo pa sam go drago vörejšo. Zdaj pa tau vrastvo ne morem nücati."

"Zakoj nej?" pita padaš.

"Zatok," pravi Pejpi, "ka je na vrastvo gor spisano, ka po jestvi go morem not vzeti."

Vö je potegno spico

Naš Ödön se je etognauk vzeo pa je üšo ribe lovit. Kak etak sedi pri Rabi, gnauk samo napamet vzema, ka je nika zgrabo. Pa ka je vöpotegno? Edno škatülo spic. Zdaj naš Ödön začne spice nared vö iz kaštüle brati pa po ednom začne vožigati. Edna se nešče vužgati, za nikoj nej. Te se je zgodila

čüda. Ta edna se je vužgala, depa včasín je vgasnila tü. Naš Ödön je pa zdaj tau edno spico včasín nazaj djau v škatülo pa je pravo: "Ta go dejem, ta edna je ešče dobra."

I. B.

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.